

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Typ posudku: *oponent*

Autor/ka práce: Tereza Váchová

Název práce: Vztahy v seriálech a seriály ve vztazích

Vedoucí práce: Mgr. Michal Kotík

Oponent/tka: Mgr. Marta Svobodová

Navržené hodnocení: velmi dobře

Zdůvodnění Vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepište podle níže uvedených kritérií.

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry? Je práce vhodně strukturována?

Při formulaci výzkumné otázky se autorka dopouští chyby v tom, že kolísá mezi snahou nalézt vliv romantických seriálů na určitá přesvědčení jejich divaček a diváků v oblasti partnerských vztahů a snahou prokázat pouze souvislost mezi těmito dvěma jevy – v podstatě není zřejmé, k čemu se v práci spíše přiklání: např. s. 36: „Celkově se domnívám, že seriály na své fanynky a jejich názory na vztahy vliv mají, a to především v oblastech, kde ještě divačky nejsou dostatečně zkušené“. Ačkoli na základě svého výzkumu může prokázat, že existuje souvislost mezi idealizovaným pojetím reálných partnerských vztahů a oblibou určitého typu seriálů, v nichž se idealizované představy o vztazích objevují, doložit, zdali se divačky nechávají ovlivňovat, nebo pouze podobný typ seriálů vyhledávají, se jí nedaří a na základě zvolené metodologie ani nemůže. Sama ostatně u jiného typu výzkumu popisovaného v teoretické části práce upozorňuje na to, že jiní autoři (Rivadeneira a Lebo) měli pochybnost, jakým směrem závislost funguje.

Autorka v práci opakuje výzkum z roku 1981 autorů Ebsteina a Eidelsona. Bohužel nikde nevysvětluje, proč si jako základ svého výzkumu vybrala právě jej (pouze upozorňuje, že byl několikrát opakován, naposledy v roce 2007, což ale nevysvětluje autorčinu volbu), a především co jsou tak zvaná „nefunkční přesvědčení“, kterýžto pojem od autorů původního šetření přebírá, proč jsou vybrána právě formulovaná „nefunkční přesvědčení“ a proč vypustila z původního dotazníku právě ty otázky, které vypustila – rozhodla se tak např. na základě oněch jiných opakování výzkumu? Některé otázky mohly být pro respondentky/respondenty zavádějící. Např. věta Muži i ženy mají stejné základní emocionální potřeby. S níž se má vyjádřit míra souhlasu – co se myslí slovem základní? Mluví se o emocionálních potřebách v rámci partnerského vztahu nebo mimo něj, např. kontakt matka-dítě?

Co se týče dotazníku, překvapuje mne malé propojení na samotné sledování seriálů – otázky jsou kladeny buďto na dvě situace ze seriálových ukázek nebo – zbytek otázek – na představy o partnerských vztazích, jak je respondenti/ky výzkumu prožívají. Proč nejsou otázky více formulovány tak, aby se týkaly vztahování viděného ke každodennosti respondentů – např. otázky nad dalšími ukázkami: Dokážete si představit, že byste se zachovala podobně? Máte podobnou zkušenost jako Ross? Atp.

Práce je strukturována přehledně a smysluplně.

2. Opírá se autor/ka o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty?

Autorka se opírá o zdroje tématu práce odpovídající. Anglofonní literaturu využívá hojně, citované úryvky poměrně zručně překládá. Výjimkou je autorkou zásadním způsobem využívaný pojem

„prosthetic memory“, což opravdu není paměť prostatická, ale protetická.

V literatuře mne nejprve překvapila tři díla populárního spisovatele a komiksového scénáristy Neila Gaimana – populární literatura není zrovna standardním zdrojem odborné práce, je ale nutno říci, že citáty z nich jsou použity sice neortodoxně, ale účelně.

3. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich analýzy?

Kvalita dat i metody práce odpovídají úrovni poměrně kvalitní bakalářské práce. Autorka si poněkud „zjednodušila“ práci tím, že opakuje již provedený výzkum, jeho metodologii ale nenásleduje slepě a snaží se s ní dále pracovat. Určité problémy vidím v samotné volbě toho výzkumu vzhledem k záměru práce, chybí samotné vysvětlení toho, proč autorce připadal právě tento jako pro ni nejvhodnější – viz i dále Náměty k diskusi. Sběr a popis nevykazuje zásadní problémy, ale opět – patrně chybí vysvětlení, proč některé volby proběhly tak, jak proběhly.

4. Jaká je kvalita argumentů, o něž autor/ka opírá závěry, k nimž dospěl/a?

Vidím problém zejména v nejasně vyřešené determinaci (bod 1). Autorka se pak ve shrnutí nevyhne tomu, aby závěry formulovala vždy s úvodní větičkou „myslím si“, „domnívám se“, „předpokládám“, „podle mě“. Tvrdit, že něco „výzkum ukázal“ totiž často nemůže, prostě proto, že výzkum prokazuje souvislost, nikoli ale co vyplývá z čeho – prokazuje vztah, nikoli vliv.

5. Jsou v práci autorova/autorčina tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých? V práci jsou zřetelně oddělována citovaná tvrzení a vlastní tvrzení autorky.

6. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?

Práce je skutečně čtivá, úroveň odkazovacího aparátu je vysoká.

7. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li jaké).

S metodologií a závěry práce je možné polemizovat, nemusí se ale jednat přímo o chybu, spíše jen svá rozhodnutí v práci autorka nedostatečně uvádí. Výtky je tedy nutno vnímat spíše jako náměty pro obhajobu, nikoli jako překážku úspěšnému obhájení práce. Práce jako taková je psána srozumitelně, autorka odvedla značnou rešeršní práci, teoretická východiska se snaží odpovídajícím způsobem diskutovat.

8. Náměty na diskusi při obhajobě práce.

Viz též bod 1. Práce opakuje výzkum provedený Ebsteinem a Eidelsonem, bohužel se ale nedozvídáme, proč autorka vybrala pro základ svého výzkumu právě jejich dotazník, proč pro své otázky nezvolila jiný typ výzkumu (např. proč zvolila kvantitativní a nikoli kvalitativní typ výzkumu, který se na zjišťování hodnocení ideálu mezi vztahy může hodit možná i lépe – dovoluje vyhnout se takovým slovním spojením, jako je „změření představ“ s. 14), a zejména proč s nimi souhlasí ve výběru pěti signálů „nefunkčního vztahu“. V čem vidí autorka výhody/omezení kvantitativního výzkumu souvislosti představ vedoucích k nefunkčním vztahům a sledování seriálů? Bohužel se v práci nikde nedozvíme, co vedlo i původní výzkumníky k tomuto výběru, jsme pouze odkázáni na literaturu. Nedozvíme se ani, jakým způsobem byl proveden výběr respondentů výzkumu – pokud autorka učinila výběr na základě aktivních fanoušků určitých webových stránek, nemusí se její výsledky vztahovat ani tak na diváky seriálu obecně, jako spíše na diváky „notorické“, jednoduše řečeno diváci seriálu nemusí být jeho skalními fanoušky, kteří jsou ochotni se ke sledování aktivně přiznávat. Jisté omezení představuje i prostředí internetu, což autorka sama potvrzuje. Potom může dojít i k jistému zkreslení, co se týče charakteristiky publika.

Celkové hodnocení práce:

Práce Terezy Váchové splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci. Doporučuji ji k obhajobě a navrhuji známku velmi dobře, za předpokladu přesvědčivé obhajoby především na základě odpovědí na náměty z oddílu „náměty na diskuzi“.

Datum: 5.6.2013

Podpis: